

FOSTER HUNTINGTON

OFF GRID **LIFE**

ŽIVOT BEZ SÍTÍ

 GRADA®

A photograph capturing a serene sunset scene. In the foreground, a group of chickens, including several roosters with prominent red combs, are gathered in a field of tall grass. In the background, a wooden treehouse structure is built high among the branches of large trees. A curved wooden walkway or bridge connects different parts of the treehouse. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow and lens flare effects across the image.

OFF GRID LIFE

Samuel Glazebrook

Jeff Waldman | Kalifornské pobřeží

FOSTER HUNTINGTON

OFF GRID LIFE

ŽIVOT BEZ SÍTÍ

 GRADA®

Dan Huntington | Kañon řeky Columbia, Washington

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Foster Huntington

Off Grid Life – Život bez sítí

Z anglického originálu Off Grid Life, vydaného nakladatelstvím Black Dog & Leventhal Publishers / Hachette Book Group v roce 2020, přeložil Jan Starý

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

obchod@grada.cz, www.grada.cz

tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400

jako svou 7969. publikaci

Odpovědná redaktorka Alice Zavadilová

Sazba a jazyková korektura Martina Mojzesová

Fotografie na titulní stránce Foster Huntington

Fotografie na zadní straně obálky (po směru hodinových ručiček)

Michael Becker, Stevie Hudson a Margarita Prokofyeva, Mike O'Toole

a Tim Gilman-Sevcik, archiv autora

Počet stran 240

První vydání, Praha 2021

Vytiskla tiskárna FINIDR

Copyright © 2020 by Foster Huntington

Translation © Grada Publishing, a.s., 2021

ISBN 978-80-271-4146-3 (ePub)

ISBN 978-80-271-4145-6 (pdf)

ISBN 978-80-271-1233-3 (print)

OBSAH

PŘEDMLUVA	XIII
ÚVOD DO MALÝCH STAVEB: JAK TO VIDÍ MŮJ GURU LLOYD KAHN	XXIII
1. CHATY	1
Znovuzrození staré komuny: Fritz Haeg Bez proudu na Severozápadě: Ryan Cafferky	
2. JURTY, STANY, BOUDY	40
V jurtě ve Skalistých horách tři kilometry nad mořem: Steven a Hanna Nereoovi	
3. ZEMĚLODI A PODZEMNÍ STAVBY	60
Bydlení v zeměloidi v horách nad Santa Cruz: Taylor Bode	
4. NÁKLADNÍ KONTEJNERY	74
Dovolená v kontejneru na sever od New Yorku: Chris Graham	
5. DOMY NA STROMECH	90
Kolonie domů na stromech v horách ve státě Washington: Foster Huntington	
6. MALÁ OBYDLÍ – TINY HOMES	120
Stavba vysněného domku: Tucker Gorman	
7. LODĚ	153
Únik i domov na plachetnici: Trevor a Maddie Gordonovi	
8. OBYTNÁ AUTA	172
Obytné karavany pro koně: Aniela Gottwald Auta, která jsem měl rád: Foster Huntington	
PODĚKOVÁNÍ	208
SPOLUPRACOVNÍCI	209

PŘEDMLUVA

Moje výprava do říše alternativního bydlení přestala být v srpnu roku 2011 abstraktním snem a stala se skutečností. V pět ráno jsem vykročil ze svého bytu na Manhattanu (páté patro bez výtahu), v ruce svůj poslední majetek – dvě velké tašky, obal na surfařské prkno a velký batoh –, a namířil si to k letišti LaGuardia. Přistál jsem v Renu v Nevadě a vyzvedl si Volkswagen Vanagon Syncro, rok výroby 1987. Během dalších tří let jsem pak po Mexiku, Kanadě a západě Spojených států najezdil asi 250 000 kilometrů – nejdřív jsem bydlel ve Volkswagenu, později v kempingovém pickupu značky Toyota. V noci jsem parkoval na veřejných pozemcích, v ulicích měst, u kamarádů na příjezdových cestách. Na záchod jsem chodil v restauracích a na benzínkách. V autě jsem měl ložnici a venku obývací. Bylo mi něco přes dvacet; naprosto se tehdy změnilo moje představy o tom, co je potřeba k pohodlnému životu a jaké kompromisy je třeba dělat, aby byl člověk šťastný. Uhasil jsem svou žízeň po dobrodružství a utvrdil se ve víře, že život neznamená jen chodit od devíti do pěti do práce.

Na cestách jsem potkal lidi, kteří žili všelijak: ve stanu sbaleném na nosiči motorky, v jednoduchém srubu tři kilometry nad mořem ve Skalistých horách v Coloradu, v oblém karavanu Airstream v kopcích nad Los Angeles nebo v kolonii domů na stromech s výhledem na marihuanová pole jižního Oregonu. Jedno však měli společné: všichni (někteří z vlastní vůle, jiní vlivem okolností) žili v malých obydlích, která si buďto vlastníma rukama postavili, nebo se o ně naučili sami pečovat. Žádný z těch domů neměl tři ložnice, dvě koupelny a garáž. Velikostí byly všechny značně pod průměrem, většina z nich měla pod 100 metrů čtverečních.

Asi po třech letech bydlení v autě jsem začal uvažovat o svém dalším domově. Prohlédl jsem si pár domů v Portlandu v Oregonu, ale rychle mi došlo, že kromě takových vymožeností, jako jsou restaurace, samoobsluha a kavárny, vlastně nemám žádný důvod žít ve městě. Ideální domov pro mě neznamená být ve městě obklopen sousedy, kteří se snaží, aby to u nich vypadalo stejně jako v San Franciscu nebo v Brooklynu. Hledal jsem místo,

kde bych se mohl věnovat větším projektům (stavět, fotit, točit filmy atd.) a kam bych mohl pozvat všechny kamarády z cest, kteří ke mně byli tak pohostinní. Chtěl jsem zahradu, kde bych mohl chovat kozy a slepice. Chtěl jsem pořádat velké slavnostní ohně a vařit na uhlících. Chtěl jsem se vyčůrat venku, aniž by na mě přítom koukali sousedi. Nechtěl jsem si brát hypotéku, kvůli které bych musel dělat práci, kterou dělat nechci. Rozhodl jsem se hledat na venkově, spíše v ústraní než u vyšlapaných cest. Radili jsme se se starým kamarádem Tuckerem Gormanem (o kterém se ještě dočtete v kapitolách Domy na stromech a Malá obydlí) a vymysleli jsme plán: nad kaňonem řeky Columbia, na vrcholu jedné malé vyhaslé sopky, postavíme ve větvích douglasek řadu malých domků propojených mostky.

Skutečně jsme je postavili (celé dobrodružství je podrobně popsáno v samostatné kapitole) a mezi léty 2014 a 2019 jsem tam žil. Po letech bydlení v autě to pro mě byla poměrně bezbolestná změna, přestože domky neměly koupelnu ani tekoucí vodu. Byly mi ložnici i kanceláři; celý rok jsem trávil šest metrů nad zemí na osmnácti metrech čtverečních.

Ze zvuků domu a mostků jsem se naučil rozpoznávat změny počasí. Báł jsem se každoročních bouří, které vždy pokryly mé milované jedle vrstvou ledu. Ani za bouřlivých nocí jsem však nesestoupil na zem. Vzdoroval jsem padajícím větvím, praskajícím ledu a kývajícím se kmenům se stejnou zarputilostí jako Achab na lovu bílé velryby. Konec zimy jsem poznal podle dubnového návratu vlaštovek stromových. Zatímco poletovaly mezi domky, lapaly mouchy a stavěly si hnízda, vždycky znovu jsem si uvědomil, že spolu žijeme na jednom stromě.

Po třicítce se mé nároky na bydlení opět změnily. Přistěhovala se ke mně přítelkyně Kaycee, měli jsme kokršpaněla jménem Gemma. Začalo se ukazovat, že bydlení na stromě má svá úskalí. Kaycee se tolik nelíbilo čůrat v noci přes palubu jako mně. Na „Škváře“ – tak jsme říkali našemu pozemku o výměře asi 100 metrů čtverečních, který ležel nějakých 60 metrů od nás kaňonem proti proudu řeky – stál dům předělaný z někdejší stodoly. Čím dál častěji jsme místo na stromě nocovali tam.

Ve světle těchto novinek se začal měnit můj pohled na obytné prostory vůbec. Když cestujeme s karavanem, Gemma obsadí malou skříňku pod postelí. Spí tam raději než na pružné matraci s polštářem. Na Škváře spí Kaycee často v podkroví nebo v dodávce místo ve velké posteli v ložnici. Vidím v tom určitou zákonitost: v malých zákoutích míváme jakýsi uklidňující pocit pohodlí a bezpečí. Ve velkých domech pro jednu rodinu začali lidé žít před nějakými dvěma sty lety – ve vývoji lidského druhu tedy vlastně teprve nedávno.

Dnes víc než kdy jindy představují malá obydlí pro mladé lidi jedinečnou příležitost mít vlastní dům. V generaci narozené na přelomu osmdesátých a devadesátých let je statistika vlastnictví domů dosti ponurá. Budeme zřejmě první generací, která se bude mít hůře než naši rodiče. Čím dál více lidí pracuje na volné noze a nechává se najímat na jednotlivé zakázky – hypotéku

pak ale nikdy nedostanou. Budeme si muset hledat alternativní způsoby bydlení. To však bude obtížné, protože většina z nás už ztratila kontakt se svým přirozeným prostředím. Neumíme už nic vyrobit, ani se sami o sebe postarat. Jídlo dovážíme stovky či tisíce kilometrů; polotovary nám přivezou do obchodu nebo až ke dveřím. O vlastní zdraví sami nepečujeme: když onemocníme, jdeme k doktorovi. Když se nám něco porouchá doma nebo na autě, zaplatíme profesionála, který to opraví. Není divu, že se všichni cítí deprimovanější než kdy dřív.

Nejsnadnější a nejdostupnější způsob, jak vrátit život do svých rukou, je začít se zajímat o vlastní bydlení. V posledních čtyřiceti letech dochází k ohromným přesunům lidí z venkova do měst, kde potom ceny nemovitostí nevídaným tempem rostou. Například v říjnu 2019 činil podle Rent Jungle (<https://www.rentjungle.com/average-rent-in-san-francisco-rent-trends>) průměrný nájem jednopokojového bytu v San Franciscu 3 600 dolarů. Pokud

přijmeme obecnou poučku, že za bydlení má člověk utratit přibližně třetinu příjmu, pak na pohodlné bydlení v San Franciscu musíte mít příjem přes sto tisíc dolarů ročně. Pro naprostou většinu lidí se velká města Spojených států (Los Angeles, New York, Seattle, Washington) stávají nedostupnými. Obyvatelé oblíbených menších měst, jako jsou Portland či Asheville, již tento tlak začínají pociťovat také. Na venkově naopak nájmy i ceny nemovitostí stagnují či klesají.

S úbytkem obyvatel a klesajícími cenami nemovitostí na venkově a současným rozvojem internetu vzniká stále více příležitostí pracovat na dálku. Touto knihou chci inspirovat lidi k tomu, aby odešli z města a našli si vlastní pozemek. Začněte něčím malým – postavte si na pozemku jurtu nebo jen dopravní kontejner, zarovnejte kus místa pro malý domek. Založte zahradu, pozvěte na víkend kamarády. Postavte si vanu vytápěnou dřívím. Vyhrňte si rukávy a na společnou stavbu budete s rodinou a kamarády ještě dlouho rádi vzpomínat.

Stavby popsané v této knize vznikly bez výjimky mimo tradiční systém financování – hypotéku by na ně nikdo nedostal. Byly postaveny za vlastní peníze, ať už rychle a s maximálním vypětím sil, nebo pomalu, jak finanční situace dovolila. Celkové náklady se pohybují od deseti tisíc dolarů až ke stovkám tisíc. Společně mají to, že je houževnatou prací a s nadšením vybudovali lidé jako vy a já.

Nic nejde bez kompromisu. Všechny tyto stavby si žádají jisté kompromisy v životním stylu, na který jsou mnozí zvyklí – včetně rozměrů, lokace, pohodlí. Tyto kompromisy nám však umožňují žít úsporněji, vyrábět si věci sami a zažívat přírodu nejen jako dokument na Netflixu nebo fotky z Instagramu. Doufám, že na následujících stranách najdete styl nebo konkrétní stavbu, která vás osloví, a sami si nakonec postavíte dům či jiné zázemí pro sebe, svou rodinu i přátele.

ÚVOD

Úvod do malých staveb – jak to vidí můj guru Lloyd Kahn

Nebýt Lloyda Kahna, nikdy bych se nevydal svou cestou a nežil bych tak, jak dnes žiju. Pro ty, kteří se s jeho dílem dosud neseťkali: Lloyd je stavitel, spisovatel a majitel nezávislého nakladatelství Shelter Publications (shelterpub.com). Od šedesátých let zde vyšlo přes dvacet knih, které se zabývají tématy od geodetických kupolí přes odpadní systémy po protahovací cviky – nejznámějšími jsou *Shelter* a *Builders of the Pacific Coast*, ve kterých Lloyd dokumentuje krásné, smělé stavby z celého světa. Jeho knihy jsme měli doma – když jsem si je jako dítě procházel, zaujala mě na všech těch krásných domech hlavně tesařská práce. Při každém stavebním rozhodování se k nim vracím pro inspiraci. Nahlížel jsem do nich při stavbě domů na stromech, při výrobě vany i při výběru obytného auta. Když jsem začal psát tuto knihu, poslal jsem Lloydovi e-mail s dotazem, zda by souhlasil s tím, aby byl v knize uveden. Lloyd souhlasil; a tak jako se Luke Skywalker vypravil pro radu na planetu Dagobah, vyrazil jsem já do městečka Bolinas v Kalifornii za Lloydem.

– FOSTER HUNTINGTON

Lloyd Kahn je spisovatel, vydavatel a stavitel. Žije v okrese Marin County v Kalifornii v domě, který vlastníma rukama postavil v sedmdesátých letech.